

1944, august 5. [Prešov.] — Hlásenie armádneho veliteľa gen. A. Malára ministrovi národnej obrany gen. F. Čatlošovi o výsledkoch rokovania na veliteľstve nemeckej armádnej skupiny Severná Ukrajina.

Hlásim, že dňa 4. augusta 1944 v 10 hod. dostavil som sa na armádu skupinu Severnej Ukrajiny v Krakove, kde som bol veliteľom generál-plukovníkom Harte informovaný o celkovej situácii. V priestore východne Tarnov stojí 17. nemecká armáda, ktorá má na pravom krídle v priestore Jaslo 24. pancierový sbor. V priestore východne Sanok stojí 3. pancierový sbor. V priestore Krosno je 545. pešia divízia. Úlohou pancierových sborov je obsadiť postupne čiaru severne hradskej Krosno—Sanok a uzavrieť medzeru. Do priestoru Užhorod, event. až cez naše hranice do priestoru Michalovce bude umiestnený ďalší pancierový sbor do 10. augusta. Pre prípad nepriateľských vlomov u nás alebo na Podkarpatskej Ukrajine armádne veliteľstvo dostane niekoľko nemeckých batérií 8—8 cm protitankových k dispozícii. Čo sa operačného pásma týka, používať ho budú len na presuny. Veliteľ armádnej skupiny žiada však, aby i naše civilné obyvateľstvo pracovalo na našich opevneniach.

Veliteľ armádnej skupiny posielala mojou cestou srdečné pozdravy pánu generálovi Čatlošovi.

Armádny veliteľ:
gen. arm. Malár v. r.

AMS Praha. Nár. súd Bratislava, Onľud 6/46, Tiso a spol., zv. 7. Odpis. Strojopis.

1944, august 5. [Banská Bystrica.]¹ — Rozkaz veliteľa ilegálneho vojenského ústredia pplk. J. Goliana k obrane proti nemeckým jednotkám, určený veliteľom posádok, zapojeným do príprav povstania.

*Osobitný rozkaz
pre sústredenie a obranu priestorov posádok.²*

I. *Situácia:* Je pravdepodobné, že N... po vyhlásení nepriateľstva budú chcieť rýchle ovládnuť priestor Slovenska a budú postupovať údoliami riek smerom

resp. co nejdříve, jednejte s Rusy buď o okamžité dodání, nebo aby dali souhlas k britské dodávce. Dají-li, třeba ihned uvědomit britského velvyslance. Gen. Ingr." (Tamtiež, E 22-12-11/375. Záznam dešifrovanej došlej depeše, čís. 943—944/10, poř. čís. 6430/3. Strojopis, originál.)

Na objasnenie celej epizódy s dodávkou zbraní viď najmä obsiahlu pasáž v knihe Zd. Fierlingera „Ve službách ČSR“ II, Praha 1948, s. 308—314.

¹ Miesto vydania všetkých vojenských rozkazov (i za povstania) sa označovalo skratkou „SV“ — stanovisko veliteľa.

² V publikácii J. Noska „Vojaci v Slovenskom národnom povstaní“ sú vyložené okolnosti, ktoré predchádzali vydaniu rozkazu, alebo s ním súviseli. Podľa Noska bol rozkaz pre sústredenie a obranu priestorov posádok (označený č. 9 001 Taj./1944) doručený 23. 8. 1944 najspôhlivejším